

BIBLE HISTORY
AND
DR. LUTHER'S SMALLER KATECHISM
IN
KUVI LANGUAGE.

బైబిల్ పుస్తోనికవ మార్తీను
లు థేరు శాస్త్రి రాచితి ఈచి
భక్త న బోధవ
కువ్వి భహ.

BY
REV. F. V. P. SCHULZE.

Printed by:
PRINTED BY GRAVES, COOKSON & CO., SCOTTISH PRESS.

1910.

PREFACE.

THIS Bible History in the Kuvi language, in Telugu characters, is, I believe, the first attempt that has been made to reduce this language to writing.

It is necessary to say a few words in support and in defence of this undertaking.

The Kuvi language is spoken by the hill tribes in the Vizagapatam Agency Tracts of Jeypur and in the south of Kalahandi. According to Frazer's Gazetteer, $\frac{1}{4}$ th of the Jeypur Agency speaks Kuvi. As it has no written language of its own, the author of this work has decided on adopting the written characters of the Telugu language, as being the most useful, under existing conditions for his Mission work in the Salur Agency to express the Kuvi language in writing, because all male adults of the race who claim this language as their mother tongue, can also speak Telugu, though their wives and children know only Kuvi. There must be prepared another edition in Oryia characters for Jeypur and Kalahandi.

This Kuvi language must not be confounded with the Kui language, which is spoken by the same tribe to the North-east. The male adults of those speaking Kui, can also speak Uriya, though their wives and children cannot. Ferreira has published a Kui Grammar in Roman characters,—The Gospel of Mark has been translated in that language with Oriya characters. It must,

however, be remembered that this Kui language is not understood by the Porjas of Jeypur, though it appears to be a dialect of it.

This work contains sixty stories from the Old Testament and sixty from the New Testament and Luther's Smaller Catechism.

In preparation, are also a Grammar and a Dictionary. The work is undertaken with the hope of ultimately unifying the two dialects and thus uniting the whole tribe.

The author recognizes the gravity and importance of his task and earnestly invites criticism of this publication, which he will receive most thankfully as being the surest way of correcting errors that will creep into every work in spite of one's best endeavours to be strictly correct.

SALUB, }
30—5—1910. }

P. S.

స్వయి నిబంధన

1.

సృష్టి.

హారబర్హకిహ తొల్లివ భూమి, మొక్కొంగ, జీవెడ్క, జనోవి, వేడను, లేంజు, ముక్కంగ హిల్లెలతు. బహేలందేర హీమచ్చె. పరముశేల రొబసివ మచ్చెసి. ఎవనకి కొస్సహిల్లెవ మొద్దొలి హిల్లెవ.

జగ్గోవి హల్లెవ ఇంబలసి సృష్టించితెసి! మానేయి జగ్గోమితి కేపలాడినెసికి! ఏది అవ. ఏది పరముశేలవల్ల కేపితయి. పరము శేల ఈదాని ఇందిని సజ్జ హిల్లెలనహ కేపితెసి. వచ్చె ఎవని హడ వ్వు ఆతె.

క్కిడి పరముశేల జగ్గోమితి నిష్టయించితెసి. ఏది ఎచ్చెల జర్గితెల, ముగె తెలహహిల్లెవ. ఏడాయు ఎవసి పోడినోమిత మానేకంగ ఒత్కారి అనుకూలోమినింగ హగుతి భూమితి కేపితెసి.

2.

సృష్టి.

పరముశేల తొల్లినేచు ఉజ్జెడి కల్లవెకో ఇంజహి పెస్సలివ ఉజ్జెడి కల్లతె.

రి నేచు పరముశేల హాగు భూలోకోమితి కేపితెసి.

తీని నేచు సముద్రోమితి వైతి భూమితి కేపిసహ వైతి
భూమిత వాలతి జాడ మ్రాక మొక్కొంగ బహే జర్మికితైసి.

సారి నేచు వేడ లేంజు హుక్కంగ కాలోమి నిర్ణయోమి
కోసోమి ఉజ్జేడి ఆననకి కేపితయి.

పాస నేచు పరముశేల మీన్కని, పొట్టంగని కేపితెసి.

సో నేచు పరముశేల జీవెడ్కని, రాకిని క్లీకని కేపిహీ యద
తకి మానేతి సృష్టించితెసి.

పరముశేల తాను కేపితి హార్కుంగని బహే మెస్సిహీ ఏవి
హారె ఎహేమన్ను ఇంచహీ చిన్నికితైసి.

సారె దినత పరముశేల ఏనల కేపహిల్లుసి. కేపితి కమ్మంగ
హల్లెహె రాపిహీ జోమితెసి. మారొజక్కె ఈ దినోమిత కమ్మ
కేపలనహా ఏదాని పరిశుద్ధోమినింగ కేపలి ఒనుపుత ఇట్టకొడ్డినో.
ఏ దినోమిత మారొ దేవులోమిత హజ్జహీ పరముశేల మమ్మల కేపలి
వాలతి మేళ్లుకోసోమి ఎవనయి జొహెర్క్కియలివలె.

3.

ఆదాము హవ్వ.

ఆదాము ఇని తొల్లి మానేతి సో దినత పరముశేల సృష్టించి
తెసి. ఈయరతుల్లె మానేతి కేపితెసి. ఎవని ముంగలి లోంగోంగని
పరముశేల తని ఉకోడి ఉకిరికి, మానే జీవార్తగట్టసి ఆతెసి.

ఆత్మ మంగె మన్నకి, మారొ పరముశేల సంగతింగ తెలహొడ్డినా
జీవెడ్కుకి ఆత్మ హిల్లలకి, ఎవస్కుకి ఈతెయి తెల్లై.

పరముశేల కేవెలింగ పరిశుద్ధగట్టసి, పాహొమిహిల్లల గట్టసి
ఎచ్చెల్లక్క జీవించినసి. ఆదాము వలెలహీఎ పరిశుద్ధ గట్టసి
ఎచ్చెల్లక్క జీవించినసి అహొమంజలివల్లె. ఇంజహీ మచ్చెసి.

ఆదాముతకి ఈయ పిల్లలతకి, పరముశేల ఎవనకి హొరెఎ ఇడ్డ
కల్లికేపిహీ, ఎవని పంద్రణ్ణేను రొండల రెడ్డవహొ వదాని ఈయని
కేపితెసి. ఏ ఈయని దోరు హవ్వ. ఆదాము హవ్వనకి హొరెఎ
జీవునా తెసి.

4.

ఏదేను ఇని తోట.

పరముశేల ఆదాములి హవ్వలి ఏదేను ఇని ఓజతి తోటత
కాపురోమి ఇట్టితెసి. ఆదాము ఏ జాడకాచిహీ వదాని పట్కుంగ
లించిహీ మచ్చెసి. ఏ జాడత కీడు మేల్లుంగని వెహెని రొమాను
మచ్చె. వదాని పట్కు తిన్నయి ఇంజహీ, తిచ్చిహొ హొరింజహీ
పరముశేల వెస్తెసి.

పరముశేల మాముహొ హొరెఎ దయగట్టసి. ముంగె కల్లితని
బహొ ఎవసి హీయతయి. మంగొ హొరోమిక, హింబొర్కు, ఇల్కు,
తోనెంగని ఇవసిఎ దయకేపిమంజనెసి. మారొ నెహొహొరింజహీ
రాహొటి మన్నయి. పరముశేల హెల్లాతి గ్లాతిహొ పాహొమి అనె;
అప్పుడి రాహొ, సమాథానోమి హొన్నె.

5.

ఆదాము పాపామిత రీనయి.

నైతాను ఇని దోగుగట్టి రొ దుష్టుగట్టి దూత మచ్చె. ఇది ఆదామువ హవ్వవ ఏదేనుత హారెవ రాహటి మన్ని లెహె మెస్సిహీ ఓర్వాలి ఆడఅనహా అహామచ్చె; లక్క ఎవరి పరముశేల హెల్లాలి లోబాడఅనహా మన్ని లెహె, ఇది వైయెత్తోమి కేపితె. ఇది రాచు వాణి మ్లిహిహీ పరముసెల్ల తినఅనిఇంజహీ హెల్లాహితి. పట్కు తినమింజహి హవ్వతుల్లె వెస్తె. ఏదానకి హవ్వ—మాంబు హాఅనహా మాంజలి ఏమ్రూను పట్కు తినయి ఇంజహీ పరముశేల మాంజె హెల్లా హీయతెసి. అప్పుడి నైతాను :—మీంబు యెంతమాత్రోమి హాఅనహా పరముశేల లెహె ఆనెరింజహీ చక్కిరి జోలితె.

హవ్వ ఏపట్కు మెస్సిహీ ఇది హారెవ నెహె ఇంజహీ ఇంజ కొడ్డిహీ బుధిగట్టపై ఆయ్యలి ఈదాని తింజలి ఆశ ఆతె. అప్పుడి ఈది ఏ పట్కు కొచ్చెక తింజహీ కొచ్చెక ఆదాముతకి హిలై.

ఏదానకి ఆదామువ హవ్వవ పాపుగట్టరహీ తాంబు తప్పు కేపిరిలెహె తెలహాకొడ్డితెరి. ఇవరి అజ్జహీ ఏ బాడతమన్ని రొ కజ్జ మ్రూను మాటులి రుగ్గితెరి.

6.

ఆదామువ హవ్వవ ఏదేను జాడటి హన్నాని.

మిదోల్కిహీ పరముశేల ఏ బాడత వహీ—ఆదాము

ఇంచీయా మంచి? ఇంచీహీ హాటిలేసి. అప్పుడి ఆదాము ఏమ్రూను మాటులి మంచిహీ—ప్రభువూ! మంగె హింబోర్కు హిల్లత లక్క లజ్జ అహీ అజ్జిమన్నోమి. ఏదానకి పరముశేల—నాను నింగె తిన్న అని ఇచ్చి పట్కు నీను తిచ్చిగాడా! ఏదానకి ఆదాము—నీను నంగె హీయతి ఈయ నంగె హీయలే. అప్పుడి పరముశేల హవ్వతుల్లె—నీను ఈరెలి కమ్మ ఏనతకి కేపితి? ఏదానకి హవ్వ—రాచు నంగె అందకీయలే లక్క ఈ పట్కు తిచ్చెవ. అప్పుడి పరముశేల రాచు తుల్లె—నీను ఈరె కేపితకి జీవెడ్కు బహీతిలోని నీను బాక పాటిహీ నీ బండిముహె తాకలివలే, ఇంచీహీ వెస్తెసి.

ఏదాయు పరముశేల ఆదాముతుల్లె—నాను నింగె తిన్న అని ఇచ్చి పట్కు నీను తిచ్చి లక్క, నీ కోసోమి తొజ్జో బాక మన్నంపె. వాహుతుల్లె నీ దినంగబహీ ఏదాని పట్కు తింజి. ఇది హామ్మ డ్రాంగుంగని నింగె జర్మికిత్తె. నీను నీ మూంబులి గామవల్ల నీ రాంద తింజి.—

ఏదాయు పరముశేల హవ్వతుల్లె—హార కష్టోమితుల్లె పోది పోద పాది. నీ దొకరకి నీను లోబాడమన్నము, ఎవసి నిన్న అయేల నెసి. అతిహె రాచుకి నింగెవ, (ఇచ్చిహె నీ జర్మితకి) విరోధోమి జర్మికియి. మానె జర్మిటి రొజిసి ఎహివహా నీత్రాయు తిప్పినింగ వేచతుహు నెసి.

ఈ హాడలే హె యేసు క్రీస్తు వహివహా పైతాను ఇని రాచు అధికారోమితి తిప్పినింగ రెచ్చెసి.

కాయాను, ఆబేలు.

ఆదాముతకి హవ్వనకి రిఅరి ప్రీక జర్న ఆతెరి. ఎవరిదోర్క-
కాయాను, ఆబేలు. కాయాను హేరుకమ్మగట్టసి, ఆబేలు గొరింగ
కాపు గట్టసి. ఆబేలు నెహసి, కాయాను లగ్గెతసి. రొనేచు
కాయాను తని పంట జేంగుంగ, ఆబేలు తని మందటి రొ గొర్రి
మీలతి పరముశేల కోసోమి పూజతకి తత్తెరి. ఆతిహె కాయాను
లగ్గెతసి లక్క ఎవని పూజ కూతె; ఆబేలు పూజ పరముశేల ఓపి
తెసి. కాయాను ఏదాని మెస్సిహీ హారె ఎ కోపఅహీ తని తైయిని
హాయిఎ పాయితెసి.

ఏడాయు పరముశేల కాయానుతుల్లె—నీ తైయి ఆబేలు
ఇంబియ మన్నెసి ఇంబిహీ వెచ్చెసి. ఏదానకి కాయాను—నాతైయి
కాపు నానుకీ! అప్పడి పరముశేల—నీ తైయి కస్సహలి తొజ్జాటి
నానోకిత లీహీమన్నె. నీను బాక పాటతి ఆహీ, నీను కమ్మకేపిలి
జక్కె భూమి నింగె పంట హీయె. నీను భూమిముహె అజ్జ
పహా దేళోమి హల్లెహె ఆలగండ ఆహీ రేజి.

8.

జగ్గ బుడ్డోవి.

రొ భాగోమి.

ఆదాము హారె కొక్కరి పోదంగ జర్నికీహీ నత్తి కుతిం
గని మెస్సిహీ నోపంద కోడి చొస్సా బర్సంగ నీడిపహా హాలెసి.

ఏదాయు మానేకంగ చెడ్డ లగ్గతరిఅహి పరముశేల హెల్లాతి
వెన్నులతెరి. నూవాహు రొబసి తని కుటుంబోమితుల్లె మాత్రోమి
నెహసి అహమచ్చెసి.

అప్పుడి పరముశేల నోవాహుతుల్లె—ఈ మానేకంగ
నా హాడ యెమాత్రోమి వెన్నుతెరి లక్క, ఇవరయి బహేతి మ్రెఖ
తోయి. నీను ఆతిహె రో కజ్జ వాడ కేపము. నోవాహు ఏదాని
కేపిలిదాయు పరముశేల వాలతి డీవెడ్కని, పొట్టంగని రొ జొత్త
లెక్క వాడబిత్రి ఇట్టితెసి. నోవాహు తని దొక్కినితుల్లె తని తీని
జాన మ్రొకతుల్లె తని తీనిజాన కుడియస్కుతుల్లె .వాడబిత్రి హజ్జి
దాయు పరముశేల దారా తుండితెసి.

అప్పుడి యెహూవా రి కోడి దిన పీయు రీవికెత్తెసి. ఇల్కు
హూర్క బహే ఏయుత ముంజహచ్చు. పాపోమిగట్టరి బహే
ముంజహారెరి. వాడబిత్రిమన్ని ఆతజాన మాత్రోమి నీడితెరి.

9.

జగ్గ బుద్ధోవి.

రి భాగోమి.

హార దిన హచ్చిదాయు ఏయు లీకిమన్నటి, వాడ ఆతరతు
ఇని హూరులెక్కొ నిచ్చరూస్తె. అప్పుడి నోవాహు రొ కఆవతి
పిస్తెసి. ఏది వెండె వాలతె. ఏదాయు ఎవసి రో కుగ్గూరితి పిస్తెసి.
కుగ్గూరి కుగ్గాలి టాయు హిల్లలకి, వెండె వాలె. రిహె విస్సతెవి
రో విర్పిల్లొల గూలితుల్లె కచ్చ తత్తె. తీని వేడె పిస్తటి, వెండె వా

అలా, లక్క వయస్సు లోహచ్చు ఇంజిహీ నోవావలలు పుంజిహీ పంగత హజ్జిహీ జీవెడ్కు బహీలి పిస్తైసి. ఇవసి జోహెర్కినటి, యె హూవా నోవావలలి దీవించివహ వైస్తయి వనలఇచ్చి హా— నాను ఓడె వయవల్ల భూమిలి క్లుపబ : భూమిమన్ని ఎచ్చెక దిచ కాలోమి దాణికాలోమి, పెన్ని గామకాలోమి లాలమదెన మన్న అనహ పియెడ్.

10.

బాబేలు.

నోవావలలకి వేము, హాము, యాఫేతు ఇని తీసి జాన మ్రొక మచ్చెరి. ఎవరకి హార మ్రొకమాస్కు అలాకి, కొచ్చెక కాలోమిత భూమి ఓడె వెంచెహీ జనోమితుల్లె నెంజ హచ్చె. అప్పుడి జనోమి హల్లెహె రొ భహతుల్లె జోలిమచ్చె. ఎవరి పర ముశేలయి లక్షిపెట్టలనహ గర్వోమిగట్టరహీ హగుతకి వనిల్లెహె రొ మేడ దొస్సలి ఒన్నితెరి.

అలిహె ఈ సంగతి పరముశేలకి ఇట్టోమి హిల్లలకి, ఎవరి లోని రొబని హడ రొబసి పున్న అనహ, ఏ మేడ దొలనహ మన్ని రెహె, ఇవసి ఎవరి భహ తారుమారు కేపితెసి. ఏ టాయు దోరు బాబేలు. బాబేలు ఇచ్చిహె తారుమారు. అప్పుడి మానకంగ భూమిత రొరొబని గీయ్య తెలహ అకి ఇంచితరి ఎంచె చెదిరితెరి.

ఆ బ్రాహ్మము.

జగ్గబుద్ధోవి హార బర్సంగ ఆతిడాయు, మానేకంగ వెండిహీ
పరముశేలయి బాసలహీ, ఎవనకి బదిలితకి బొమ్మకేపిహీ ఎవస్కని
ఎవనిలెహె పూజహీత్తెరి. ఈలెహీ మానే బహే హేడితకి, పర
ముశేల ఆబ్రాహ్మము ఇని రొ మానేతి హటివహా ఎవనితుల్లె—
ఆబ్రాహ్మమా? నీను నీ ఇల్లుతి నీ తోనెస్కని పిస్సిహీ నానునింగె
తోస్తతి దేశోమితకి హల్లము. నాను నిన్ను ఆ గడ్డు జనోమితి
కేపసు. నీ కూడబర్నివల్ల భూమిముహెమన్ని జనోమి హల్లెతకి
దీవనోమి పా'నె ఇంజిహీ వెస్తెసి.

అప్పుడి ఆబ్రాహ్మము యెహూవా హడతకి లోబడిహీ తని
దొడ్రి సార ఇని దోరుగట్టానితుల్లె ఏదేశోమిటి హెహిహీ కాన
యాను ఇని దేశోమిత చేరితెసి.

లోథు, సోదోమ.

ఆబ్రాహ్మము తైయి ప్రిఎసి ఇని లోథు ఎవనితుల్లె ఏ పూడిని
రాజితకి వాలెసి. ఈ రిలరి కొచ్చెక కాలోమి నెహిఅహీ బతితి
డాయు ఇవరి గొత్తింగ హస్పితెరి. అప్పుడి ఆబ్రాహ్మము లోథు
తుల్లె:—తోనెహూ! ఏనతకి మా గొత్తింగ హస్పిహీమన్నయి,
దేశోమిహల్లెహా మంగెవ, నీ ఇట్టోమి మచ్చిహా, టీని బక్కి
హల్లము, నాను తేలి బక్కి హయిని ఇంజిహీ వెస్తెసి.

ఏదానకి లోకు యోధాను ఇని కడ్డ వొడ్డుత మన్ని
హిచ్చిడి భూమితి ఇట్టకొడ్డితెసి. ఆతిహె ఏ భూమిరమన్ని
లోహామ, గొమొర ఇని గాడంగణమన్ని లోకు హారె దుష్టుగ
ట్టరహీ మచ్చెరి.

అప్పడి యెహెరావా ఆబ్రాహాము తుల్లె:-నాను ఏ దుష్టు
గాడంగని మ్రెఖతూహలుయి ఇంజహీ వెస్సలివి, ఆబ్రాహాము ఏగా
డంగకోసామి బొహూర్కితైసి. ఏదానకి దేవుడు-ఏదానిత
దొస్సాన నెహరి మచ్చిహె, ఏగాడంగ మ్రెఖబి ఇంజహీ
వెస్సెసి. ఆతిహె లోకు రొబసిఎ మాత్రోమి నీతిగట్టసి అహా
మచ్చెసి. లోకుతి సోదామటి పంగత సాగిక్కియ్యలి దేవుడి రి దూతం
గని పండితెసి. ఇవరి ఎవనితుల్లె-నీ దేవు కాచగొడ్డము, దాయు
మహెఅని ఇంజహీవెస్సెరి. ఆతిజక్కె లోకు దొక్కిరి హెట్టి
హెట్టిహీ తని దాయు స్థానాని మర్వినాని వెచ్చటి, వెంచె మెస్సి
హహ హారె. ఈది హారు స్థంభోమి ఆరె.

పరముకేల హగురెక్కొటి హిచ్చు పీయు రివిహీహహ
ఈది సోదామతి ఓడ సారిగొడ్డ గాడంగని స్థువె.

13.

ఆబ్రాహాము, ఈసాకు.

హార దినటి ఆబ్రాహాముతరివి సారాతరివి కొక్కరి హిల్లె
ఆత్తెరి. ఆబ్రాహాముతరికి సాసాకోడి బర్సంగ అహామచ్చటి, ఇతనికి
రొమ్మావిసి జర్నలతెసి. ఇతనికి ఈసాకు ఇని దోరు ఇ.

పరము శేల అబ్రాహాము నత్తుకోమి కన్ను గొడ్డ కోరిహి—ఈసాకు
నంగ పూజహిము ఇంజహి హెల్లాహి తెసి. ఏలెకహిఎ అబ్రా
హాము ఈసాకుతి తేచొలహిహి మొరియ ఇని హెరారుత హచ్చెసి.
ఈసాకు వెస్కు లేకహా హచ్చెసి. అబ్రాహాము వెస్కుహల్లాహా
నేసివహా ఈసాకుతి ఎవస్కుముహె తొస్తెసి.

అబ్రాహాము ఈసాకుతి పాయలి తనికేయు పెర్లి
మచ్చటి, యెహెరావాదూత హగులెక్కొటి అబ్రాహాముతి హటి
హి:—నీ ద్రూఎనయి పాయలని ఇంజహి ఇచ్చెసి. ఇది అలనహా
అబ్రాహాము తనిముహె నద్దివహా లోబడితకి, దేవుడి ఇవనయి
దీవనోమితి హి తెసి.

అబ్రాహాము ఇన్నిఎన్ని మెహెన్నుటి రొ సిప్పుత కొమ్మంగ
ఒస్సిలతి రొ మేండతి హేండివహా ఏదాని ఈసాకు ఉప్పుర పూజ
హి తెసి.

నీను పరము శేల హారె చీవుకి త్తిహె ఎవసి నింగ హెల్లా
అతని బహా కేవిది.

14.

యాకోబు ఏశావు.

ఈసాకు రెబెక్కతి పెర్లికేవితెసి. ఇవరకి ఏశావు యా
కోబు ఇని రిలతి ద్రుక జర్న అతెరి. ఏశావు బేటగట్టెసి, యాకోబు
మంద కావుగట్టెసి. ఏశావు కజ్జెసిలహి రొనేచు వాహులహి హక్కి
అతకి వాతటి, యాకోబు బాడుంగ వట్టెసి. అప్పుడి ఏశావు—నీ

జారుంగ నంగె హీయము, నా కజ్జ పా'ణతి నింగె హీయము ఇంజి హీ వెస్సీవహ యాకోబు ఏ జారుంగతి ఎవనకి హీత్తెసి.

ఏడాయు యాకోబు తని తంజి ఇని ఈసాకుతి హార్పిహీ ఏశావుకి బదులిగా తంజివల్ల కజ్జ పా'ణ దీవనోమితి పాటెసి.

కొచ్చెక కాలోమి ఆలిదాయు ఏశావు యాకోబుతి పాయలి ఒన్నినటి, తల్లతంజిస్కు యాకోబుతి తని మామ ఆలి లాబాను తాన పండితెరి. యాకోబు జీయుత లలంగ్వేల హప్పనత వరముశేల దూతంగ రొ దోపలెక్కొ ఎంగిహీ రోకి రేచిహీ మన్నిలేశా మెన్తెసి. యెహెలావా ఏ దోపలెక్కొ మంజహ యాకోబుతకి దీవనోమి హీత్తెసి. యాకోబు తెలితటి ఈటాయుతకి పేతెలు ఇచ్చిహే దేవులోమి ఇని దోరు ఇట్టెసి.

15.

యాకోబు ఏశావు వెండె కలిహామన్నెరి.

యాకోబు తని మేనమామ లాబాను ఇజ్జో దూంగిహీ ఎవని మందలి కాచిహీ, ఎవని మాంగఆలి రేయావ రాహేలుఎ వెండిలి కేవకొడ్డితెసి. యాకోబు దేవుడిలి జీవుకితకి, ఎవని యాకో బుతి దీవించితెసి, లక్క యాకోబు హారెఎహెమ్ముగట్టసి ఆతెసి. అప్పుడి లాబాను ఏదాని మెస్సీహీ ఓర్వాలి ఆతలతెసి, లక్క యాకోబు చిత్తిలిత్త ఆహీ తని దేళోమితకి హెట్టెసి.

యాకోబు తనిదేళోమిదగ్గరె వాతటి, తని చాదఇని ఏశావు సారి వంద మానెకంగయెల్లె ఇవనకి ఎదురువారెన్సి.

యాకోబు ఈసంగతి వెంజివహా అజ్ఞతెసి. లలంగవేల యాకోబు
 రొబసిఎ మన్నటి, రొ మానె వహివహా తని తుల్లె పొమ్మికి ఆతెసి.
 ఇవసిఎ ప్రభువు యేసుక్రీస్తు. నన్నల పిస్సలివలె ఇంజిహీ ఎవసి
 వెచ్చికి, యాకోబు వెన్నయి వసలఇచ్చిహె:—నీను నన్నల దీవ
 నోమి హీయలతిహె నాను నిన్నల పిస్తాబ. ఆప్పుడి దేవుడి ఎవకి
 ఇత్రాయేలు (ఇచ్చిహె దేవునితుల్లె పొమ్మికి ఆనసి) ఇని పూని
 దోరు ఇట్టితెసి.

. ఓడెరొనేచు లాయి యాకోబు వశావుతి కలిహితెసి. పరము
 తేల వశావుతకి దయగట్టి మనస్సు హిత్రకి, రిరి తోనెస్కులెహె
 రొబనకి రొబసి లొండిహీ వడాయు రొబరొబసి తని టాయుత
 హచ్చెసి.

16.

యోసేపు హప్పనక.

యాకోబుతకి బారొజాన మీక మచ్చెరి. ఈ మీకణ
 యోసేపు హారె నెహసి ఆతకి, ఇవని తంజి ఎవనయి బహేతరికిహా
 హారె జీవుకితైసి. వడాయు తంజి యోసేపుతకి ఇచింత్రోమారి
 రొ సొక్క కుట్టికిహీ హితైసి; లక్క ఎవనితైయిస్కు ఎవనయి
 లాగివహా ఎవనిముహె కోక ఆహా మచ్చెరి.

యోసేపు రొనేచు రి హప్పనక హేతెసి; వసలఇచ్చిహె:—
 తానుఎ తనితైయిస్కుఎ బ్లీకత పేండంగ డొస్సిమన్నిలెహె, తని
 పేండంగ నిఇన్నిలెహె, ఎవరి పేండంగ తనిస్కునోకిత సాష్టోమి

బడితిరెహా ఇని హప్పన హేతెసి. వేడ లేంజు ఎగారగొట్ట
హుక్కంగ తనినోకిత వంకివహా జొహొరితి రెహా ఓడ్రొ
హప్పన హేతెసి లక్క, ఎవనితైయిస్క ఓడ ఎచ్చెక ఎవని హప్ప
నకని లత్సకితైరి.

17.

తైయిస్క యోసేపుతి ప్రాచిమన్నెరి.

రోసేచు తైయిస్క హారెఎ హొబ తమ్మి మందంగ మెచ్చి
మచ్చటి, ఎవరి సుభోమినింగ మన్నెరిఆ, అవెఆ, మెస్స హాము ఇంజి
హీ యాకోబు యోసేపుతి వెస్స పండితెసి. యోసేపు తని తై
యిస్క దగ్గిరె వాతటి ఎవరి—ఉవ్వారి హప్పన హేటసి ఇహీ
మన్నెసి ఇంజిహీ జోల్కిఆతైరి. ఇవరి ఎవనయి అస్సివహా లొగ్గా
యుత మెత్తెతుస్సిహీ ఎవనయి పాయలి ఒన్నితైరి. ఏ సమేమిత
బేరోమిగట్టరి వాతటి, యూదా ఇనికజ్జ దాద :—మింబు పాయ్
అదు, మారొ ఇవనయి ఎవరకి ప్రాచతూను ఇంజిహీ ఒన్నిహీవెస్సి
మచ్చటి, ఎవరి ఈదానకి ఓవివహా కోడె తక్కతకి యోసేపుతి ఏ
బేరోమిగట్టరకి ప్రాతైరి.

ఏదాయు తైయిస్క యోసేపు సొక్కతి రొ గొర్రెదాలు
కస్సత రూటివహా తంజతాన తల్పిహీ వాతైరి. అప్పడి యాకోబు
హారెఎ దుభోమితుల్లె:—ఇందినైఆ బాడ జీవెడి నా యోసేపుతి
తింజతుస్తై ఇంజిహీ నమ్మివహా హారెఎ లిత్తెసి.

యోసేపు కైదిత మన్నెసి.

ఐగుప్తు దేశోమి ముహెమన్ని ఓదులతి ఛారో పటాలో మిముహెతకి మన్ని అధిపతిలతి పోధీపరు యోసేపుతి కొడ్డిలెసి. ఇనని ఇజ్జో యోసేపు హారెఎ నమ్మకోమినింగ కమ్మ కేపితకి, పోధి పరు రాహలహీ ఎవనయి తని ఇల్లుముహె కజ్జ గొల్తి కేపితెసి. రోనేచు పోధీపరు దొక్కిరి యోసేపు ముహె ఉడెడశెఎ నిందంగ చక్కలి గెటివహ పోధీపరు ఎవనయి కైదిత మెత్తెసి.

ఎంబెఎ యోసేపు నెహసిలహీ నమ్మకోమినింగ మచ్చెసి, లక్క కైదిత జక్కె కైదింగముహె కజ్జసి ఆతెసి. రోనేచు ఎవసి కైదిత తన్నికి మెస్సిమచ్చటి, రిలరి దొంగంగ లిత్తిలెహె తోంజలతెరి. ఏనలతకి లిహీమంజెరి ఇంజిహి యోసేపు వెంజలిఎ ఎవరి:—మాంబు మిడ్డొల హప్పనక హేటోమి, ఆతిహె వెహె న్నారి ఏనారి హిల్లుడరి. ఏడాయు యోసేపు ఎవరి హప్పనక అర్థోమి వెస్తిలెహె జరితె. ఏనలఇచ్చిహె రొబనయి ఉరు రెచ్చెరి, రొబనకి ఓడు తాన నాకరి వెంజె హిత్తెరి.

రి బర్సంగ హచ్చిడాయు ఛారో ఇని ఓదుతకి రి హప్పనక వాతు. ఏనలఇచ్చిహె:—సాతగొట్ట నెహి అంగలతి కోడింగ డక్కిత తోంజలతు, ఏడాయు సాతగొట్ట లగ్గెతి దహమన్ని కోడింగ వహివహా ఏ సాతగొట్ట నెహి అంగలతి కోడింగని గూసతుస్తు. ఓడె రిండి హప్పన ఏనలఇచ్చిహె:—సాతగొట్ట నెహి కజ్జ కేంగుంగ తోంజలతిడాయు, సాతగొట్ట పొల్ల కేంగుంగ వహివహా ఏ సాత గొట్ట నెహి కజ్జ కేంగుంగని గూస్తు. దేశోమి హల్లెహె హప్పనక

అర్థోమి వెస్సలి ఇంబలరి హిల్లలతకి, యోసేపుతి కైదిటి హాటివహా
ఎవనకి త్రాయు హిస్వివహా పూని హింబొర్కని ముచ్చిహీవహా
ఓడు దగ్గిరె తత్తెరి.

యోసేపు ఓడునోకిత నిచ్చినహా వెస్తయి వనలఇచ్చి
హా:—పరముశేల సాయామి హిల్లలతిహా, ఇంబలరి ఈ
అర్థోమి వెస్సలి ఆడుడరి. ఆతిహా దేవుడు నన్నల వెస్తతకి,
వెహెఇ. ఈ రి హప్పనక రొండిఎ అర్థోమి. సాత బర్సంగణ నెహీ
పంట వానె, ఏడాయు సాత బర్సంగణ కరువు కేపినె. లక్క
తాంబు ఈ నెహీ బర్సంగణఎ అర్న ఇట్టకొట్టిహీ కరువు కాలోమిత
ప్రాచలి నీవనిఎ జాగ్రత కేపడు.

ఈ మాడ ఓడు వెంజవహా మారె రాహలహీ ఈతెకేపలి
యోసేపుతకి దేశోమిముహె అధికారోమి హితైసి. ఏడాయు
యోసేపు కజ్జకజ్జ కొట్టుంగని దొస్పిహీవహా కూలింగ ఎవస్కణ
వాకెసి.

19.

యోసేపువ తని తైయిస్కవ.

ఏ కరువు కాలోమిత యోసేపు తైయిస్కజక్కె కూలింగ
కొడ్డలి ఐగుప్తుతకి హచ్చెరి. ఇవరి యోసేపునోకిత వహివహా
జొహొర్కినటి, యోసేపుతకి తాను హేలి హప్పనక ఒన్నుపుత
వాతు. తైయిస్క యోసేపుతి పోల్వాలి ఆడలత్తెరి.

తని తైయిస్క తమి తంజయి తమి ఈచితైయిఆతి
బెయమీనుయి జీవునోనెస్కి నొడస్కి కన్నుకొడ్డలి యోసేపు

ఇవరయి వగుంగగట్టరింజిహీ కైదిత ఇట్టితెసి. ఎవరి లీహిమ
చ్చటి, యోసేపు ఎవరిలోని రొబనయి జామిని ఇట్టివహా, తత్తిమి
తరయి కూలింగని హీవిహీవహా, ఓడ వెండె వాతిహా, బెయ
మీనుతి తత్తిలి ఇంజిహీ హెల్లాహీహీవహా, ఎవరలో ఇంబలరకి
పున్న అనహా, ఎవరి మోనంగణ ఎవరి హెల్లు ఇట్టిహీవహా, ఎవ
రయి తంజితాన పండితెసి.

కొచ్చెక కాలోమి కూలింగ రాలిడాయు, యాకోబు వెండె
తని ప్రీకతుల్లె:—మీంబు ఓడ బగుప్పుతకి హజ్జీవహా కొచ్చెక
కూలింగ కొడ్డదు ఇంజిహీ వెస్సలిఎ ఎవరి:—బెయమీనుతిజక్కె
తత్తిఎదెహా, కూలింగ హీయ్యబ ఇంజిహీ ఎంబతి అధికారి వెస్స
తెసి, లక్క బెయమీనుతి మాతుల్లె కూడహా వాపసి ఇంజిహీ
ప్రీక వెచ్చటి, తంజి తుదతకి హార దుఖోమితుల్లె ఇవనయి ఎవరి
జేవో హజ్జలి హీ తెసి.

ఇవరి యోసేపువగ్గిరె వహీమచ్చటి, ఎవసి ఇవరకి కజ్జ భోజ
శీవిహీవహా ఇవరి హారెఎ రాహలతెరి.

20.

యోసేపు తానుతానుఎ హెలాఫకొడ్డితెసి.

తనిత్రైయిస్కు మోనంగణ కూలింగని నెహేము ఇంజిహీ,
బెయమీను మోనత తని వెండి గిన్నె ఇట్టము ఇంజిహీ
యోసేపు తని కజ గొత్తితుల్లె మేనెఎ హెల్లాహీత్తిడాయు తని
త్రైయిస్కుని పండితెసి.

ఇవరి కొచ్చెక హెబ హచ్చిదాయు, యోసేపు కజ్జ గొత్తి
 జేచొ హెట్టహెట్టహీ—నా కజ్జాని వెండి గిన్నెలి మీంబు దొంగ
 అహ ఒహీ ముజెరి ఇంజహీ కల్లెడికి తైసి. ఇవసి ఎవరి మోసంగని
 పలితిహే, బెయమీను మోసర వెండి గిన్నె పాటె. అప్పుడివరి
 బహీ రీహీహీ, యోసేపు కొటతకి వెండె వాతెరి. బెయమీను
 గిన్నె దొంగ ఆతెసింజహీ కైదిత ఇట్టలింజహీ యోసేపు వెస్సలివి
 తైయిస్కు బహీ రీహీహీ; బెయమీనుతి మా తంజిదగ్గరెతకి
 మాంబు తతిహే, తంజి దుఖోమివల్ల హానెసి, మాంబు ఈతెలి
 కప్పులి దుఖ అదొఱమి బాబూ! ఇంజహీ తైయిస్కు యోసేపు
 నోత మొర్రో ఇంజహీ కండు వాతెరి.

తనితైయిస్కు తమి తంజిలి తమి ఈచి తైయిలి జీవునో
 హీమన్నెరింజహీ యోసేపు పుచ్చటి—నాను యోసేపుతెవి, నా
 తంజి జీవుతుల్లె బత్కెఎ మన్నెస్కీ ఇంజహీ తాను జక్కె లిత్తెసి.
 అతిహే ఎవరి ఈ హడ వెంజివహా హారెవి అజ్జెతెరి. అప్పుడి
 యోసేపు ఇవరయి తఫివహా, హార జీవుంగని పాహీయ్యలి
 యోసేపు నన్నల తొల్లి ఈదేశోమితకి పండితెసింజహీవెస్సలివి,
 ఎవరయి బహీలి పొచ్చివహా లొండిలిత్తెసి. ఏడాయు ఎవరి తని
 తంజి జక్కె తనితాన తప్పిడిదు ఇంజహీ యోసేపు వెస్సిహీ
 ఎవరయి హారొన ఇనైయోమిక హీహీవహా పండితెసి.

యాకోబు విగుప్తుత మన్నెసి.

యాకోబు తని మ్రొకతులై ఆడిమాంగతులై విగుప్తుతకి వాతటి, యోసేపు ఎవని తానతకి మారమారహెట్టిహీ తంజిహెర్కి ముహె రిహిహీ పామ్మివహా హార దిన లి తైసి.

కొచ్చెక బర్సంగతిదాయు యాకోబు నెహి హిలైఅకి, తని మ్రొక బహేతి తనిదగ్గిరె హటివహా, వచ్చెజనతి దీవించిహీ బోలు హిహివహా—నాను హతిదాయు నా అంగ నా తంజి ఆబ్రహాహము ఈసాకు మహాచిమండ లాట్టార మునుదుఇంజిహీ వెస్సివహా హాలెసి. తంజి వెస్తిరెహె మ్రొక కేపిహీ ఎవని అంగ నెహిహీ ఇట్టివహా కానానుదేళోమితకి దేకహా పూర్వోమితి మహాచిమండత ఇట్టిరెరి.

ఏదాయు ఎవరి వెంజె విగుప్తుతకి వహివహా నెహి ఖామిం గని ఓడువల్ల అగ్రోమి హటివహా హారవి బర్సంగ ఎంచెవి మచ్చెరి.

యోబు.

అరవిదేళోమిత పూర్వోమి నెచు యోబు ఇని రొనెహి కజ్జసి మచ్చెసి. ఇవని హారవి ఆస్తిగట్టసి ఏదేళోమిత బహేతరినోకత వెంగమచ్చసి. ఇవని దేవుడితి ఆఅతిహె ఆస్తితి హారవి జీవుకి హిమన్నెస్కి అవకీ, మెస్సరి దేవుడి నైతానుతకి హెల్లాహి తైసి.

రొనేచు గొరికోది మందంగ హిచ్చువల్ల వెహహచ్చుఇంజిహీ,
దొంగంగ అస్త్రీ ఓతెరి ఇంజిహీ, ఎవని కొక్కరయి బహేపాయతు
పైరింజిహీ రొబని జేవా రొబని వహివహ యోబుతుల్లె వెస్తెసి.
ఓబి ఇంజిహీ యోబు లీహిహీ తని హింబొర్క గెస్సిహీ
తోజ్జో రిహివహ: పరముశేలఎ హియతెసి, పరముశేలఎ ఓతెసి,
పరముశేల దోరు జొహెర్క్కియలిఎ వేంగ పెకోఇంజిహీ దేవుడిఎ
తల్లితెసి.

ఏదాయు నైతాను యోబు అంగత కజ్జ కజ్జ కూర్కని
అవికీహీ మచ్చటి, యోబు ధరంబుత కుగ్గివహ వీన గిచ్చుతుల్లె తని
కూర్కని పచ్చకొడ్డిమంజవహ, హరెఎ చిత్తిచిత్త ఆహివహ తని
జర్న నేచుతి తొక ఇట్టివహ పరముశేల ముహె నమ్మకోమి తప్ప
హచ్చెసి.

తుదతకి పరముశేల తానుఎ హిచ్చిడి గాలిత యోబుతుల్లె
జోలిమచ్చటి, ఎవని హరెఎ ఊలహీ:—అబిలియో! నాను హీజ
డిగట్టతెఎ, పాపిట్టితెఎ, నింగె నానేనల వెండెవెస్తయి, నా పాపా
మిక గడ్పము ఇంజిహీ లిత్తెసి, అప్పడి దేవుడు యోబుతకి మన్ని
నోమెరితి రెజ్జిహీ పూర్బోమిహి అగ్గాడ పోడిపోదతి అస్త్రీతి
హియతెసి.

23.

ఇశ్రాయేలు మానెకంగ వాహు అహిమన్నెరి.

యోనేపు హహివహ కొచ్చెక బర్సంగారిడాయు, విగుత్తు
దేళోమి ముహె ఓడ్రో ఓడు ఆతటి, ఇవని ఇశ్రాయేలు మానెకం

గము హా హా రేప లగ్నైతసి అహీనుచ్చైసి. ఇవసి ఎవరివల్ల ఇట్లైం గని హూడికిహీవహా, కట్టోమాలి కమ్మ కేపికిహీవహా, గడ్డు జనోమి అఅనహా ఈచిఈచి కొక్కరయి నైలు ఇని కడ్డత మెత్తతు హుము ఇంజిహి ఓడు అజ్జిహూపెతి హెల్లో ఆతె.

ఏ కాలోమిత రొ కుటుంబోమిత ఓజితసి రొ కొక్కసి జర్న ఆతెసి. ఇవనయి కాచలి తల్లితంజిస్కు తీని లేస్కువత్తెక తమి ఇజ్జో లక్కివహా ఏడాయు ఊణ దలిత ఇవనయి రోసివహా ఏ కడ్డ త్రిమిన్ని జబ్బుత ఇట్టితెరి. మిడొల్కిహీ ఓడు ఇని ఫారొ మాంగ ఏయు మీయ్యలి ఏ కడ్డత వాతటి, ఏ కొక్కనయి కన్ను కొడ్డివహా ఎవనయి పంగత రెజ్జిహీ తని కోటత ఒహీహీ హజ్జివహా ఎవనకి మోషే ఇని దోరు ఇట్టివహా పాహికిత్తె.

మోషే కజ్జసి ఆతిడాయు రొ విగుప్తు రాజితసి రొ ఇక్రా యేలు మానెతి వేచిమన్నె సింజిహీ మెస్సివహా కోపలహా ఎవనయి పాయితెసి. ఫారో ఏదాని వెంజివహా మోషేతి వేచలి పరితెసి, లక్క ఇవసి ఓడొదేకోమితకి హెట్టివహా ఎంబెవి రి కోడి బర్సంగ పత్తెక కాపురోమి కిత్తెసి.

ఎంబెవి పెల్లికేవకొడ్డిహీ తని మామ మందంగని కాచిమ చ్చటి, రొనేచు జాతతుప్పత హిచ్చు లింజితలెహెగాని ఏ తుప్ప వెలలెహె మెస్తెసి. మోషే ఇచింత్రోమి బడిహీ వనైల ఇంజిహీ దగ్గిరె వయ్యలివి రొ కట్టోమి వేంగతె ఏనలఇచ్చిహె :—నీ చెప్పంగ రెమ్ము, నీను నిచ్చమన్నిటాయు పరిశుభోమహా మన్నె ; నాను నీ తంజి ఆతి ఆబ్రాహాము ఈసాకు యాకోబుంగ దేవుడాలి యెహూ వాతెసి, నీను విగుప్తుతకి వెండ్ వహీవహా, నా మానెకంగని హల్బ రింజిహీ ఫారోతులై వెహెము.

ఐగుప్తుతమన్ని తెగులుక.

ఛారో హారె ఏ గర్బోమిగట్టసి దుష్టుగట్టసి అహామచ్చెసి. ఇత్రాయేలు జనోమి హల్బరింజిహి యెహూవా హెల్లాహి తెసిం జహీ మోషే ఏ అహరోను ఏ ఛారోతుల్లె వెస్సలి ఏ, ఎవసి—ఏ యెహూవా ఇంబలసితి, ఎవని హడ వనలతకోజిహీ ఉత్రోమి హి తెసి. ఏడాయు ఛారో ఇత్రాయేలుంగ ముహె ఓడచ్చెక్క కతినోమిగట్టసితిహీ మచ్చెసి, లక్క యెహూవా ఈ దేశోమి ముహె తెగులుకని పండితెసి.

అహరోను తని కేయుతి బడ్డ నైలుకడ్డ ఏయుముహె వేచలి ఏ, ఏది కస్సలతు. కస్సలెహె రొ వారెక ఏ కడ్డ మచ్చె. ఛారో ఏదానకి లక్ష్మ్యవెట్టలతకి, దేవుడి ఓడ కొచ్చెక తెగులుకని పండితెసి. రీతెగులి పన్నంగ, తీని తెగులి వేన్న, సారి తెగులి విహంగ, పాస తెగులి టాకురాని. ఈలెతి కష్టమిక వారిజక్కె, ఛారో మానె కంగని హజ్జలి హిలతెసి.

ఐగుప్తుతమన్ని తెగులుక.

పరముశేల ఓడ సాగొట్ట తెగులి పండిమచ్చటి, హరజాన మానెకంగ ఏ జీవెడ్క ఏ కూర్క వల్ల హాలెరి. సార తెగులి ఇచ్చి హె స్టూహుంగ ఆజంగ ఆహీమచ్చు. ఆట తెగులి గోవెరిక. నోతెగులి తీని దిన హారె కాడోకి అందేరి అహ మచ్చె.

అప్పడి యెహూవా మోషేతుల్లె:—ఓడె రొ తెగులి పండయి ఇంజిహీ ఇచ్చెసి ఏనలఇచ్చెహె:—నాను ఈ లాలంగణ బహేఇజ్జో పానవ ప్రీఎనయి పాయలి, నా హాని దూతలి పండితటి, మీంబు టిక్కహీల్లల గొర్రిడాలు తూన్వివహా, ఏదాని కస్స మీ దువ్వేరి బొంతుత వాకివహా హెఒ హజ్జలి సిధమహిమంజు. ఈలా హిఎ హానిదూత హెచాచివహా కస్స వాకిబితి దువ్వేరి బొంతుంగని క్లాచిహీ ఓడెరొ ఇజ్జో హజ్జివహా రొరొ పానవ ప్రీఎనయి పాయిలె. ఆతిహె ఇశ్రాయేలుంగ ఏ లాలంగ తొబ్బె హెచాలెరి.

26.

గదిలి సముద్రోమి రి బగ్గిలి ఆతె.

ఇశ్రాయేలుంగ హెచాచిమచ్చటి, యెహూవా మద్దెనవెల హాగు స్తంభోమిలెహె, లలంగవేల హిచ్చు స్తంభోమిలెహె ఎవరకి కానయాను దేశోమితకి హజ్జలి జీయ్య తోస్తెసి. జనోమి గదిలి సముద్రోమి:వగ్గిరె హేరలిఎ, తమిడాయు గోడంగ రథొంగ శబ్దోమి వేంగలె. ఎవరి మెస్సి మచ్చటి, ఫారో కజ్జా పటాలోమితుల్లె ఎవ రయి వెండ్ ఒయ్యలి వహిమచ్చెసి.

మోషే పరముశేలతి జొహెర్కిహీమచ్చటి, ఎవసి ఇవని తుల్లె:—నీకేయుతి బద్గ సముద్రోమిముహె వెఎముఇంజిహీ వెస్తెసి. మోషే తని బద్గ మెత్తలిఎ ఏయు లయ్యహజ్జిహీ రి పాడిఆహీ కోడలెహె నిత్తు. అప్పడి ఇశ్రాయేలుంగ దూడిత తాకి తిలెహె కొడ్డ ఊడలనహా ఆరల గట్టుత హచ్చెరి.

ఇవరి గ్లాతిదాయు ఘరోజక్కె తని పటాలోమితుల్లె సము
ద్రోమిత రేతెసి. ఇవరి ఏదాని మద్ది మద్ద అహామచ్చటి, ఏయు
వెంజె వాతు, లక్క బహే జనోమి ముంజ హాతెరి. ఇత్రాయేలుంగ
అతల గట్టుత నిచ్చివహా రాహఅహీ పరముశేలకోనోమి నెహి
కథ కేరైరి.

27.

ఇత్రాయేలుంగ బాలి డీబె పంగత మన్నెరి.

ఇత్రాయేలుంగ గడిలి సముద్రోమితి గ్లాతిదాయు, రొ కజ్జ
బాలిడీబె పంగత రేతెరి. ఇవరి తంగెమన్ని హరోమిక తిచ్చితేహా,
పరముశేలముహా నవ్వుకోమి ఇట్టఅకి, మోషేతి బాచకితైరి.

ఓద్రొనేచు లయి ఇత్రాయేలుంగ క్రీయలెహె లక్కితి గుం
జలి కుమ్డి ప్లేకతుల్లె భూమి స్తీఖాని మెన్నెరి. అప్పడి మోషే:—
మీకోనోమి యెహూవా పండితి హరోమి ఈదివి ఇంజిహీ వెస్తెసి.
ఇత్రాయేలుంగ ఏదానకి మన్న ఇని దోరు ఇట్టితెరి.

ఓచె కొచ్చిక కాలోమి హచిదాయు, ఇత్రాయేలుంగకి ఏయు
హిల్లె అనకి, ఎవరి మోషేతుల్లె కోపనింగ బోల్కి ఆయ్యలి దక్కి
మారెరి. అప్పడి దేవుడి మోషేతుల్లె:—హూరుతి వెము
ఇంజిహీ వెస్తెసి, మోషే ఏహూరుతి వేచలివి, గడ్డు ఊట
హెూతె.

ఏదాయు ఇత్రాయేలుంగ సీనయి ఇని హూరుతకి వారటి,
దేవుడి మోషేతి తనిదగ్గిరె ఏ హూరులెక్కొలకి అర్హివహా

ఎవనికి దొస్తా హెల్లాంగని వేకివహా, ఎవస్కని రి వల్కపాటం
గనుహె రాచివహా ఇవస్కని మోషేకేయుల హెర్పిలెసి.

28.

యెహెవా మోషేతుల్లె :—నాకోసామి రొ ఓజితి హిం
బొర్కగూడి దొస్పి కేపము ఇంజిహి వెస్తటి, ఈలెకిహీ మోషే
కేపికిహీవహా తని దాదా ఇని అహరోను మూలుగట్టి పూజరకి
హిహీ నిస్సెసి.

కానయాను దేళోమి నెహైకీ, ఆపకీ, మెస్సలి, ఇశ్రాయేలుంగ
బారొజానతి పండితెరి. ఇవరి హజ్జివహా ఏ రాజ్యోమి నెహికిహీ
కిన్నుకొడ్డిహీ లేంజముహె దొస్సావిన ఆలిదాయు ఎవరి
రొద్రాకు పట్కగెలితి డేకిహీ తల్తెరి. ఏది రిలరి డేకినెచ్చెక
బరపు మచ్చె.

ఈ ఏగుంగట్టరి ఇశ్రాయేలుంగతుల్లె :—ఏ రాజ్యోమి క్రియ
పాళ్లు వారు హెట్టిమన్ని దేళోమి అహమన్నె ఇంజిహీ బహేతరి
వెస్తెరి. ఆలిహె డాయు ఇవరిలో దొస్సాజాన :—ఎంబతి మానే
కుంగ హారెపె స్థాయుగట్టరి, హారెపె అంగగట్టరి, క్లానింగలెహెతరి
అహీమన్నెరి, మారొ ఏ దేళోమితి రెజ్జగొడ్డలి ఆడవి ఇంజిహీ ఎవ
రయి అజ్జికిత్తెరి. ఈ హడంగ ఇవరి వెంజవహా దుఖోమహీ వెంజ
ఏగువులాన హజ్జలి జోల్కితెరి.

అప్పుడి యెహెవా :—ఎచ్చొర దిన వాహుఅహి మిమ్మ
అ కాలలాతయూ, మీంబు నన్ను అ నమ్మి మంజుతెరి ; లక్క మీ
లోని ఇంబతెరిజక్క ఏ నహి క్రియ పాళ్లు వారు హెట్టిమన్ని

దేళోమిత రేకహల్లలనహా, తొల్లిప హాయలివలె కోపటి వెస్తెసి.
 ఈ రేజీ ఐత్రా యేలుంగ ఏ బాలి పంగత రి కోడి బర్సంగ రేజి
 రేజి రేజీ కజ్జారి హల్లెహా హాతెరి. రిలరి మాత్రోమి డాయు
 ఎస్కి పిల్లలతకి, దేవుడిముహా నమ్మకోమి ఇట్టితకి, కానయాను
 దేళోమిత రేతెరి.

పిత్రాడ రాచు.

ఈ రి కోడి బర్సంగ ఇత్రా యేలుంగ రేజిరేజిమచ్చటి, ఓడ
 రొ హెలి బిత్తిబిత్త అహిమచ్చెరి. అప్పడి పరముశేల శిక్షకోసామి
 రాస్కని పండివహా హారజనలి రాస్కవల్ల పాయికిత్తెసి. ఇచ్చెక
 వాహు ఎవరి ఓర్వలి ఆడలతకి, ఇవరి మోషేదగ్గరె హజ్జివహా—
 మాకోసామి దేవుడిలి జొహెర్కేపము ఇంజిహీ వెంజలిఎ, పరము
 శేల ఏ రాచు కాకులి హల్వికీయలి మోషేలి రొ పిత్రాడ రాచు
 కేపమిచ్చెసి. లక్కమోషే రొ పిత్రాడ రాచు రొ స్తంభోమి లెక్కొ
 డంజిలొస్సివహా :—మీంబు బహేతరి, రాచు మివ్వుల కచ్చికీయ
 లిహా, ఈ స్తంభోమిలెక్కొమన్ని రాచు బక్కి మెస్తీహా, హా
 ఆతెరింజిహీ కల్లెడికిహి వెస్తెసి. కచ్చిలి మానే హల్లెహా ఈ లె
 జిహీ కేపివహా నీడితెరి.

మోషే హాకి.

ఇశ్రాయేలుంగ కానయాను దేశోమి హంది దగ్గిరె వాతటి,
మోషే సొకోడి బర్సంగ గట్టసి అహామచ్చెసి. అప్పుడి ఏటాయుత
వయు హిలైఅతకి, మానెకంగ వెంజె ఇస్కినటి, మోషేజక్కె బిత్తి
బిత్త ఆతెసి; లక్క పరముశేల మోషేతుల్లె :—నీను జక్కెనాను
మింగ హాడహియతి దేశోమిత రేఅనహా, తొల్లిఎ. హాయ్యలివతె
ఇంజిహి వెస్తెసి. ఏజేచా మేషే ఇశ్రాయేలుంగని దీవనోమి హిహి
హీ రొ నెహీ కతక్కెన్నెసి. ఏడాయు ఇవసి రొ హెహారు టీపిరి
లెక్కొ ఎగివహా ఏ టీపిరిలెక్కొటి కానయాను దేశోమి పన్నురు
హింగలెహెతి టాయుంగని మెస్సిహీ ఎంబెఎ హాతెసి. యెహెహా
వా దూత ఎవనకి ముస్సతు స్తకి, ఎవని మహానిమండ ఇంబరకి తోంజ
అతె.

యెర్దాను గ్లా.

మోషే హాతిడాయు పరముశేల యెహెహాపువతి ఇశ్రా
యేలుంగముహె కజ్జపాన ఇట్టితెసి. కానయాను దేశోమిత రేఅ
నహా తొల్లిఎ యెర్దాను ఇని కడ్డతి గ్లాచలివతె. ఏ కడ్డ హారెఎ
ఓసెర మచ్చె. అప్పుడి యెహెహాపువ పరముశేల హెల్లాపాటిహీ
తని కేయుతి బడతుల్లె ఏ కడ్డతి వేచలిఎ, లెక్కొలిపాడియ డకో
లెహె నిత్తె, రోకిని పాడియ సముద్రోమితాన హెత్తె. అప్పుడెవరి

గడిలి సముద్రోమిలెహె ఈ కడ్డజక్కె పాలన ఊదనహా అతల
గట్టుతకి హచ్చెరి. ఏడాయు ఏయు తొల్లితిలె హెత్తు.

32.

యెరిఖో గాడ.

కానయాను ఇశ్రాయేలుంగ రేతటి, దక్కితి యెరిఖో ఇని
కజ్జో గాడతి మెస్సివహా అజ్జితేరి. ఏదాని కోడంగ కజ్జ హెహారు
లెహె మెస్సివహా ఈదాని ఏనికీహీ మారొ గెల్పినై ఇంజిహీ అడ్డ
జక్కెతేరి. అప్పడి యెహెహువ వెస్తయి ఏనలెచ్చెహె :—
మీంబు బహేతరి రొ రొ నేచు రొ రొ బేడెవ, సా దినంగ కోడ
చుట్టు తిర్వదు, సాత దినత పూజరంగ తీత్రంగని ఊవహా బహె
జానతరి కీల్లెడికిహివహా సాత బేడె గాడచుట్టు తిర్వాదు.

ఇశ్రాయేలుంగ ఎవని హడలెహె కేపితిడాయు సాత దినత
కోడంగ బహే రిహహచు; లక్క రొరొబసి ఇంబిమన్నసి ఎంచె
చిత్రి హెహాతివహా చిత్రిమన్నరయి పాయతుస్సిహీ ఏ గాడతి
హూడతుస్తేరి. ఈలెకీహీ పరముశేల సహాయొమిటి బహే దేశో
మితి ఆడివహా తమిలో తాంబు బాటికే తెరి.

33.

గిదోను.

యెహెహువ హాతిడాయు ఇశ్రాయేలుంగ చుట్టుమన్ని
దేశోమిక పేంక బొమ్మంగని అప్పడప్పడి బోహెర్కియలి దక్కి

మాతెరి. ఈతెరి సమయోమిత పరముశేల ఎవరయి శిక్షకోసోమి
తమి పగగట్టరికి హెర్పితెసి, ఎవరి కేయుత ఇవరి రహివహా తమి
పాపామికోసోమి దుభోమితటి, దేవుడి ఎవరయి విస్పికిహివహా ఎవ
రయి నెహికిహీ తాకికియ్యలి నెహికిహీ వెహెనరయి పండితెసి.

ఇవరిలోని గీదోను రొబసి. ఇవసి పరముశేల హెల్లాలెహె
తీని వంస మానేకంగని కొడ్డివహా ఎవరిలోని రొబరొబనకి రొ కే
యుత తీతిరి రొ కేయుత దోకతి హిహివహా ఎక్కరేటుఎ పగగట్టరి
ముహె రిహిహీ, దోకంగని లయెవేచిహీ తీతిరితి ఊకిహీ బొదుంగ
ఊజ్జెడికిహీ కజ్జ కిల్లెడి కేపిమచ్చటి, ఈ పగగట్టరి హెల్లెహె ఇవరయి
గడ్డు జాన ఇంజహీ ఒనిపివహా హెట్టతు సైరి. ఏదిఆ అనహా ఏ సమ
మోమిత అందేరి అహామన్నె లక్క ఈ పగగట్టరి తమి కొ సైటరయి
పగగట్టరిలెహె ఆచిహీ ఎవరిలోని రొబనయి రొబసి పాయితెసి.

34.

సంసోను.

ఓడ రొ కజ్జ మ్లేహ సంసోను ఇన్నసి మచ్చెసి. ఇవసి
కొక్కరి వేడటి పరముశేలతకి హెర్పితసిఅహి, త్రాయుబానంగఎ
హెరాడంగఎ హెన్నెఅనహా కాదు ఆతివా ఉన్నఅనహా ఎలెతసి
అహామచ్చెసి. ఈ సంసోనుతకి హారెఎ స్థాయు మచ్చె.

రొనేచు సంసోను జాడత రేచటి, రొ క్లాఅని ఎవనిముహె
రిహిమచ్చటి, ఇవసి ఏదాని అస్సివహా గెస్సతుస్సిహీ మెత్తెతు సైసి.
ఓడ రొహేటి విలిక్కియుంగ ఎవనిముహె ఇస్టోమితుల్లె వహివహా,
ఇవసి హుంజిమన్నటి, ఎవనయి వూణి దోర్కతుల్లె గట్టినింగ దంజ

దొస్తెరి. అతిజక్ష్ణ సంసోను నింగివహా వెహహాచి లూలురెహా
తిప్పితప్ప దహతు సైసి. ఏడాయు సంసోను కోపలహీ దగ్గిరె రిహ
మన్ని గాడిదె గెతెవె దుమ్ముతి అస్సివహా ఏదానితుల్లె పిలిష్టియుగ
లోని సోయ్య జానలి పాయిలెసి.

35.

సంసోను హాకి.

ఈరెతి కజ్జ స్థాయ సంసోనుకి ఏనిలహీ వాతెల ఇంజహీ
పిలిష్టియుగ ఎవని దొక్కిరిలి హడహడతకి వెంజహీ హెమ్ముజక్ష్ణ
హీయనొమింజహీ పున్నోవిహీ మంజలివి, ఈది ఎవనయి హారె
హారె దగ్గటియలివి, తుదతకి ఇవసి:—నాను నా కొక్కరివేదటి
ఎచ్చెల్లక్ష్ణ నా త్రాయుబానంగ హిన్నహా హిల్లెబి, లక్క ఈరెతి
స్థాయ వంగె మన్నె ; అతిహా నాత్రాయు తాడిహా నా బలోమి
హల్లెహా హన్నె ఇంజహీ వెస్తెసి.

ఏడాయు రొనేచు సంసోను ఇద్దకీనటి, ఇవని దొక్కిరి పిలిష్టి
యుంగని ఆర్పివహా ఎవని త్రాయు బానంగ తాడిహీవహా:—
పిలిష్టియుగ వాతెరి వాతెరింజహీ కిల్లెడిహీహీ ఎవనయి నిక్కె.

తేహా సంసోను నింగివహా పిలిష్టియుంగని తొల్లిటిలెహా
వేచలి ఒనిపిమచ్చటి, తని స్థాయ హల్లెహా హచ్చె ఇంజహీ
పుంజకొడ్డిలెసి. అప్పడి పిలిష్టియుగ ఎవనయి అస్సివహా దొర్క
తుల్లె దంతె దొస్సివహా తమి చేళోమితకి ఎవనయి ఓహీ హచ్చివహా,
ఎంబల ఎవని రి కన్న రెజ్జవహా గుండ మాయ్యలి జత్త కమ్మ ఎవనకి
హీతెరి.

రో నేచు పిలిపియుంగ దాగోను ఇని తమ పేనుతకి రో పర్బు
కేవీహీ హార జాన కూడితటి, సంసోనుతి జక్క కిజ్జోవికోసోమి
తత్తెరి. బహే జాన కూడితి ఇల్లు రో ముండముహా దొస్తై
నిచ్చ మచ్చె. అప్పుడి సంసోను పరముశెలయి జోహెుర్కిహీ ఏ
ముండతి గట్టినింగ అస్సివహా ఏ ఇల్లుతి త్రొక్కతుస్తైసి. ఈ సమ
యోమిత తొల్లి హతరిహా నీ హతరి గడ్డు జాన మచ్చెరి.

36.

రూఘు.

కజ్జ మ్లేహంగ పాటుత రో కిడ్డిత కరువు కేవీతె. అప్పుడి
శెల్లెహేము ఇని గాడత కాపురోమి మచ్చసి రొబసి నహోమి ఇని
తని దొక్కిరితుల్లె తని రిలరి మ్రికతుల్లె మోయాబు దేళోమితకి
హజ్జహీ ఎంచెవ రేతెసి. ఏ దేళోమిత ఈ మ్రిక ఓర్బా, రూఘ ఇని
రిలరి మోయాబు మాస్కని పెల్లికిత్తెరి. ఏడాయు తంబి రిలరి
మ్రిక ఏ హతెరి. ఏదానకి నహోమి వేదకర్తకట్టయి అహీ తని తొల్లి
మన్ని కొప్పై దేళోమితకి వెంచె హజ్జలి హెూతె.

నహోమి ఓర్డా, రూఘ ఇని తని క్లుయ్యస్కని మెస్సిహీ :—
మీంబు మీ తల్లితంబస్క తాన వెండె హజ్జ ఇంబహీ వెస్సలివి, ఓర్బా
తని అమ్మతి లొండివివహా హచ్చె, ఆలిహె రూఘ తని అమ్మతి
పామ్మివహా, ఈదాని పిహీఅనహా—నీను ఇంచి హజ్జలి, నాను
దక్కె ఎంచెవ వయి ; నీలరివి నాలరి ; నీ దేవుడి నా దేవుడి, నీను
ఇంచి హతిల, నాను జక్కె హాయి, ఎంచెవ నంగ ముస్సలి బోధ

ఇ/జిహీవెన్త. ఏడాయ నవ్రామిఎ రూఘు కలిహిహీ మోచ
హచ్చెరి.

రూఘు బెల్లెహీము ఇని నాటా వారిడాయు, ఎంబె రని
హొక్కర గొత్తెసి ఇని బోయజుతి పెల్లికిత్తె. ఈవరి తంగమ్రా
ఎసి దావీదు ఇని మహారాజు ఆలెసి.

*

37.

సముయేలు.

ఏ వేడత ఏలి ఇని దోరుగట్టి కజ్జ త్రోంబ రొబసి మచ్చెసి.
రొనేచు హన్న ఇని రొ ఈయ గూడిత వహివహ తంగ పోది
పోద మిల్లెతకి, పరముశేసయి రొ కొక్కనికోసోమి లాకివిహీ రీస్తె.
ఇది రీస్తిలెహె పరముశేసలిసి కేపితకి, ఇది రాహలహివహ మ్రా
నయి కొచ్చెక బర్సంగపత్తెక పాహికిలిడాయు, గూడి త్రోంబసాన
కోసోమి హెర్పితె. లక్క సముయేలు ఇని ఈ ఈచిఈచి మ్రా
ఎసి కొక్కరివేడటి గూడిత మంజహీ హార నమ్మకోమినింగ ఏలినకి
నేవ కేపిహీ బహేతరినోకిత దయ పాడసి ఆలెసి.

ఏలి జక్కె నెహసిఎగాని తని రిలరి మ్రాక తప్పు కేపిలి
జక్కె తాను ఇవరయి ఇక్షకేపలితడ ఆతకి, పరముశేల ఓపలెసి.

సముయేలు హాటినయి.

రొ లలంగ సముయేలు హుంజమన్నటి పరముశేల :—
 సముయేలూ ఇంజిహీ హాటితెసి. ఏలి హాటితెసింజిహీ సముయేలిం
 జకొడ్డిహీ, తేహొ ఏ నింగివహా ఏలితాన హెట్టిహజ్జిహీ :—సన్నల
 ఏనలతకి హాటిలి ? ఇంజిహీ వెచ్చెసి. ఏదానకి ఏలి—నాను హాట
 హిల్లెలి, వెండె హుంజము. ఇవసి హుంజలిఎ వెండె :—సముయేలూ,
 సముయేలూ ఇని హాడ కల్లితె. తేహొ ఇవసి నింగివహా వెండె ఏలి
 తాన హెట్టిహెట్టిహజ్జిహీ :—సన్నల ఏనలతకి హాటిలి ? ఓడ వెంజ
 లిఎ—ఏలి :—నాను నిన్నల హాటహిల్లెలి, వెండె హుంజము. సము
 యేలు ఈలెహీ కేపిహీ లీని బేడ :—సముయేలూ, సముయేలూ !
 ఇని హాడ వెచ్చెసి. ఇవసి తొచ్చె నింగివహా ఏలిదగ్గిరె హచ్చి
 డాయు : సన్నల ఏనలతకి హాటిలి ? ఇంజిహీ వెంజలిఎ ; పరముశేల
 ఇవనయి హాటితెసింజిహీ ఏలి ఇంజకొడ్డిహీ—నీను హజ్జివహా
 హుంజము. ఇంబలిసిలివ నిన్నల వెండె హాటిలిపురె : పరము
 శేలా, నీ సేవ గటతెఎ నాను వెంజమయి ఇంజిహీ వెహెము,
 ఇంజిహీ ఏలి సముయేలు తుల్లె వెస్తెసి.

ఏదాయు పరముశేల వెండె హాటిమచ్చటి, సముయేలు
 ఈ హాడ వెంజలిఎ—పరముశేల వెస్తెయి ఏనలఇచ్చిహా :—ఏలి
 తని మ్రొకని, ఇవరి సాహొమి కేపిటటి, ఇక్షకేపలతకి, ఎవసిఎ
 తని రిలరి మ్రొకఎ రొనేచుఎ హానెరి.

లయి ఏలి సముయేలులి పరముశేల హెల్లా ఏనల ఇంజ
 హీ వెచ్చటి, ఇవసి ఏదాని తెల్పితెసి. ఏదానకి ఏలి :—పరముశేల

హారె ఎహసి, ఇవసి తని ఇట్టమిలెహా కేపవెసి, ఇంజిహీ వెస్తెసి. ఏలేహీఎ జరిగితె.

39.

సాలు.

సముయేలు కజ్జసి ఆతిదాయ ఇత్రాయేలుంగలి నాయోమి తీర్చినసి ఆతెసి. రొనేచు లోకుంగ వహివహా, తక్కిని దేశోమిక లెహా మంగెజక్కె రొ ఓడులి ఇట్టము ఇంజిహీ సముయేలులి రీస్తెరి. ఇవసి ఈ హాడలి వెంజివహా:—మింగె పరముశేలె ఎ ఓడు, ఓడెరొబసి మింగె ఏనఅతకి! ఇంజిహీ కోప ఆతెసి. ఆతిహా పర ముశేల, ఎవరి కోరితిలెహా కేపము ఇంజిహీ హెల్లోహీ తైసి.

అప్పుడి బెయమీను కూలుగట్టసి రొబసి తని గద్దెంగ జాంగితకి, ఎవస్కుని పరలి తని మ్రావసి ఇని సాలులి పండితెసి. సాలు హారె ఎ ఓజితసి, మానెకంగకిహా కొచ్చెక పడ్డా ఆతెసి. ఎవసి తని గద్దెంగని వెంజలి సముయేలుదగ్గరె వాతెసి. ఏ సమెమిత పరముశేల సముయేలుతుల్లె:—ఈ సాలు నా మానేకంగని వేలి నసి ఆనెసికో ఇంజిహీ వెస్తెసి. లక్క సముయేలు ఈ హెల్లోహీ త్రిహాడ సాలుకి వెస్సెవహా, ఎవని త్రాయముహా హీంగనీయుతి వాఖవహా ఎవనకి అభిషేకోమి హి తైసి. జన్నోమి ఏ హాడ వెంజి వహా రాహఅహీ కిల్లెడికి తైరి.

10556

